

ภาวะการค้าไทย-ญี่ปุ่น

1. ความสัมพันธ์ทางการค้า

ภาครัฐบาล

- ข้อตกลงทางการค้า เมื่อปี 2500
- คณะกรรมการร่วมทางการค้าไทย-ญี่ปุ่น จัดตั้งเมื่อเดือนตุลาคม 2511 สำหรับการประชุมครั้งสุดท้าย คือ การประชุมครั้งที่ 12 เมื่อวันที่ 7-10 ตุลาคม 2530 ณ กรุงโตเกียว
- การประชุมในกรอบ Policy Dialogue ระดับอธิบดีมาแล้ว 5 ครั้ง ล่าสุดเมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2539 ณ กรุงโตเกียว
- โครงการสิทธิพิเศษทางภาษี GSP เริ่มตั้งแต่ปี 2514 ล่าสุดอยู่ในระยะที่ 4 วันที่เริ่มให้สิทธิ 1 เมษายน 2544 - 31 มีนาคม 2554
- การประชุม ASEAN-Japan Summit ในระดับผู้นำประเทศ จัดขึ้นปีละครั้ง
- การจัดทำความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) ได้มีผลบังคับใช้แล้ว
- การจัดทำความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียน-ญี่ปุ่น (AJCEP) ไทยลงนามเมื่อวันที่ 11 เมษายน 2551 และมีผลบังคับใช้แล้วเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2552

ภาคเอกชน

- คณะกรรมการร่วมทางการค้าและเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (Japan-Thailand Trade and Economic Committee) ระหว่างสมาพันธ์องค์กรเศรษฐกิจแห่งญี่ปุ่น (Keidanren) กับ 3 สถาบันภาคเอกชนของไทย (กกร.)

2. การค้าระหว่างไทยกับญี่ปุ่น

2.1 ภาวะการค้า

ภาวะการค้าของไทย-ญี่ปุ่น ระหว่างปี 2550-2553

มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐ

ปี	ปริมาณการค้ารวม			ไทยส่งออก		ไทยนำเข้า		ดุลการค้า
	มูลค่า	สัดส่วน	% Δ	มูลค่า	% Δ	มูลค่า	% Δ	
2550 (2007)	46,500.58	15.83	10.57	18,119.05	10.58	28,381.53	10.57	-10,262.48
2551 (2008)	53,627.89	15.02	15.33	20,093.64	10.90	33,534.25	18.16	-13,440.61
2552 (2009)	40,747.11	14.24	-24.02	15,723.68	-21.75	25,023.42	-25.38	-9,299.74
2553 (2010) ม.ค.-ธ.ค.	58,271.84	15.43	43.01	20,415.71	29.84	37,856.13	51.28	-17,440.42

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

การค้ารวม : ญี่ปุ่นเป็นประเทศคู่ค้าสำคัญของไทย ในปี 2552 ญี่ปุ่นเป็นคู่ค้าอันดับที่ 1 ของไทย และเป็นคู่ค้าอันดับที่ 1 ของไทยในภูมิภาคเอเชียตะวันออก โดยในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา (2550-2552) ทั้งสองฝ่ายมีมูลค่าการค้าเฉลี่ยปีละ 46,961.33 ล้านเหรียญสหรัฐ และในปี 2553 (ม.ค.-ธ.ค.) การค้ารวมระหว่างไทยกับญี่ปุ่นมีมูลค่า 58,271.84 ล้านเหรียญสหรัฐ สูงขึ้นจากปี 2552 (ม.ค.-ธ.ค.) ที่มีมูลค่า 40,747.11 ล้านเหรียญสหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 43.01

การส่งออก : ในปี 2552 ญี่ปุ่นเป็นตลาดส่งออกอันดับ 3 ของไทย รองจากสหรัฐอเมริกา และ สาธารณรัฐประชาชนจีน การส่งออกของไทยไปญี่ปุ่นในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา (2550-2552) มีมูลค่าเฉลี่ยปีละ 17,981.58 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และในปี 2553 (ม.ค.-ธ.ค.) ไทยส่งออกไปญี่ปุ่นมูลค่า 20,415.71 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปี 2552 (ม.ค.-ธ.ค.) ที่มีมูลค่า 15,723.68 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นร้อยละ 29.84

สินค้าส่งออกสำคัญของไทยไปญี่ปุ่น ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ยางพารา แผงวงจรไฟฟ้า ไม้แปรรูป อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป ผลิตภัณฑ์พลาสติก เครื่องสำอาง สบู่ และผลิตภัณฑ์รักษาผิว เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบอื่น ๆ เครื่องจักรกลและ ส่วนประกอบของเครื่องจักรกล เป็นต้น

สถิติการส่งออกสินค้าของไทยไปญี่ปุ่น

มูลค่า : ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

รายการ	2550	2551	2552	2552 (ม.ค.-ธ.ค.)	2553 (ม.ค.-ธ.ค.)	Growth Rate % 53/52	สัดส่วน (2553)
1. เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	1,166.6	1,085.1	1,013.0	1,013.0	1,231.6	21.58	6.03
2. รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	798.7	952.6	555.5	555.5	1,203.3	116.62	5.89
3. ยางพารา	863.2	1,013.4	457.3	457.3	1,091.5	138.70	5.35
4. แผงวงจรไฟฟ้า	1,245.6	1,088.1	888.6	888.6	960.5	8.10	4.70
5. ไม้แปรรูป	346.5	672.6	665.0	665.0	741.7	11.54	3.63
6. อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป	450.9	560.0	547.0	547.0	588.0	7.50	2.88
7. ผลิตภัณฑ์พลาสติก	410.5	517.9	451.3	451.3	567.4	25.73	2.78
8. เครื่องสำอาง สบู่ และผลิตภัณฑ์รักษาผิว	177.0	164.9	275.7	275.7	549.2	99.23	2.69
9. เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบอื่นๆ	536.4	573.6	441.3	441.3	532.6	20.69	2.61
10. เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่อง	547.4	515.7	337.5	337.5	528.2	56.49	2.59
รวมสินค้า 10 รายการ	6,542.7	7,143.9	5,632.0	5,632.0	7,994.0	41.94	39.16
อื่น ๆ	11,576.4	12,949.8	10,091.7	10,091.7	12,421.7	23.09	60.84
มูลค่ารวม	18,119.1	20,093.6	15,723.7	15,723.7	20,415.7	29.84	100.00

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

การนำเข้า : ในปี 2552 ญี่ปุ่นเป็นแหล่งนำเข้าอันดับที่ 1 ของไทย การนำเข้าของไทยจากญี่ปุ่นในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา (2550-2552) มีมูลค่าเฉลี่ยปีละ 28,979.78 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และในปี 2553 (ม.ค.-ธ.ค.) ไทยนำเข้าจากญี่ปุ่นมูลค่า 34,573.78 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ อัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นจากปี 2552 (ม.ค.-ธ.ค.) ที่มีมูลค่า 25,023.42 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นร้อยละ 51.28

สินค้านำเข้าสำคัญของไทยจากญี่ปุ่น ได้แก่ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ ส่วนประกอบและอุปกรณ์ยานยนต์ เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ แผงวงจรไฟฟ้า เคมีภัณฑ์

สินแร่โลหะ เศษโลหะอื่น ๆ เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ การแพทย์ ผลิตภัณฑ์ทำจากพลาสติก และผลิตภัณฑ์โลหะ เป็นต้น

สถิติการนำเข้าสินค้าจากญี่ปุ่น

มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐฯ

รายการ	2550	2551	2552	2552 (ม.ค.-ธ.ค.)	2553 (ม.ค.-ธ.ค.)	Growth Rate % 53/52	สัดส่วน (2553)
1. เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ	5,285.5	6,565.7	4,724.0	4,257.7	7,126.2	50.85	18.82
2. เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์	3,704.1	5,377.5	2,977.0	2,601.1	5,273.8	77.15	13.93
3. ส่วนประกอบและอุปกรณ์ยานยนต์	2,081.8	2,429.4	2,054.9	1,786.9	3,745.5	82.27	9.89
4. เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ	2,847.6	3,046.7	2,391.9	2,126.0	3,485.3	45.71	9.21
5. แผงวงจรไฟฟ้า	2,941.4	2,634.6	2,400.7	2,166.9	2,891.8	20.46	7.64
6. เคมีภัณฑ์	2,248.4	2,771.7	1,885.7	1,679.2	2,770.7	46.93	7.32
7. สินแร่โลหะอื่น ๆ เศษโลหะและ ผลิตภัณฑ์	1,111.4	1,346.7	887.2	789.5	1,400.9	57.89	3.70
8. เครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับ วิทยาศาสตร์การแพทย์	960.0	1,156.1	918.1	814.0	1,365.9	48.79	3.61
9. ผลิตภัณฑ์โลหะ	764.2	1,000.9	763.2	653.8	1,143.0	49.77	3.02
10. ผลิตภัณฑ์ทำจากพลาสติก	883.5	1,007.8	843.5	758.5	1,126.9	33.59	2.98
รวมสินค้า 10 รายการ	22,828.0	27,337.1	19,846.1	17,633.5	30,329.9	52.83	80.12
อื่นๆ	5,553.5	6,197.1	5,177.4	4,496.5	7,526.2	45.37	19.88
มูลค่ารวม	28,381.5	33,534.3	25,023.4	22,130.0	37,856.1	51.28	100.00

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

ดุลการค้า ไทยเป็นฝ่ายขาดดุลการค้ามาโดยตลอด โดยในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา (ปี 2550-2552) ไทยขาดดุลการค้ากับญี่ปุ่นเฉลี่ยปีละ 10,998.20 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ในปี 2553 (ม.ค.-ธ.ค.) ไทยขาดดุลการค้ากับญี่ปุ่นคิดเป็นมูลค่า 17,440.42 ล้านเหรียญสหรัฐฯ สำหรับปี 2552 (ม.ค.-ธ.ค.) ไทยขาดดุลการค้ากับญี่ปุ่นคิดเป็นมูลค่า 9,299.74 ล้านเหรียญสหรัฐฯ

2.2 ปัญหาและอุปสรรค/ ประเด็นทางการค้าและการลงทุนกับไทย

การส่งออก

- ญี่ปุ่นจำกัดการนำเข้าสินค้าเกษตรประเภทผักสดและผลไม้ ทำให้การขยายการส่งออกสินค้าเกษตรไปยังญี่ปุ่นมีข้อจำกัดมากขึ้น โดยกำหนดว่าต้องผ่านการตรวจสอบสารพิษตกค้างจากกรมวิชาการเกษตรก่อนส่งออกไปประเทศญี่ปุ่น ดังนี้
  - พืชชนิดต่างๆ ได้แก่ มังคุด ทุเรียน มะม่วงดิบ(ยกเว้นพันธุ์มหาชนก) ส้มโอ มะขาม ลิ้นจี่ ลำไย ข้าวโพด กระจับปี่เขียว หน่อไม้ฝรั่ง ขิง และพริก
  - ผักชนิดต่างๆ ได้แก่ ผักขึ้นฉ่าย ผักคะน้า ผักซีฟรุ้ง ผักซีลาว ใบโหระพา ผักชี ใบกระเพรา ผักคะแยง ยี่ห่วย ใบแมงลัก ใบสะระแหน่ ผักแพ้ว ใบบัวบก ถั่วลันเตา กะหล่ำปลี ส้มป่อย/ชะอม ใบมะกรูด ผักกระเฉด ตะไคร้ ผักเป็ด และกระจับปี่เขียว

- มีการควบคุมปริมาณการนำเข้า โดยกำหนดโควตาภาษีสำหรับสินค้าเกษตร เช่น แป้งมันสำปะหลัง ข้าว สับปะรดกระป๋อง เป็นต้น และสินค้าอุตสาหกรรม เช่น ยางสังเคราะห์ ผ้าทอจากไหม รongเท้า เป็นต้น
- โครงการสิทธิพิเศษทางภาษี (GSP) ระยะที่ 4 (วันที่เริ่มให้สิทธิ 1 เมษายน 2544- 31 มีนาคม 2554) ญี่ปุ่นลดการให้สิทธิพิเศษน้อยลง ทำให้สินค้าอุตสาหกรรมหลายรายการต้องเสียภาษี GSP เพิ่มขึ้น เช่น ลวดหุ้มฉนวนไฟฟ้า อัญมณี พลาสติก glutamic acid เครื่องหนัง ของเล่น sorbitol dextrin ไม้ตากแห้งบ้าน และเส้นใยประดิษฐ์ เป็นต้น
- หลักเกณฑ์การได้แหล่งกำเนิดสะสม (Accumulation rules) ภายใต้ GSP ค่อนข้างเข้มงวด และยุ่งยาก ไม่สอดคล้องกับรูปแบบการผลิตสินค้าในปัจจุบัน

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ
สำนักเอเชียและแปซิฟิก
กุมภาพันธ์ 2554